

POVINNOST A SLUŽBA (KARMAJÓGA)

Začněte ve svém životě více myslet na druhé. Dávejte cokoli, čeho se vám dostalo navíc. Pokud jste dostatečně fyzicky zdatní, využijte svoji sílu ve prospěch ostatních. Máte-li peněz víc, než potřebujete, věnujte je lidem v nouzi. Svoje vědomosti předávejte druhým... Nestarejte se přitom, co za své skutky získáte. Tímto způsobem dospějete k Bohu. Nejvýše hodnocenou duchovní praxí je vzdávání se výsledků svých činů. Cesta nesobecké služby je jedinou vhodnou cestou pro většinu duchovních hledajících. Bohužel právě tato duchovní cesta bývá málokdy následována. Je to v mnoha směrech velmi přímá cesta. Je to jediná cesta, na níž máte duchovní seberealizaci zaručenou. To lze říci pouze o cestě nesobecké služby.

V duchovní oblasti se nejčastěji setkáváme s pojednáními o cestě poznání a o cestě víry. Jen málokdy se někdo zabývá cestou nesobecké služby (karmajógy). Přitom jen velmi malá část všech hledajících je podle mého názoru připravená a schopná vydat se cestou poznání a analýzy (džňánajógy). Podobně najdeme mnoho textů o oddanosti a víře v Boha, ale jen málokdo rozumí tomu, co oddanost ve skutečnosti je.

Služba druhým je princip, kterým bychom se měli v životě řídit. Je to princip, který nás dovede až k duchovní seberealizaci. Díky službě se v nás rozvíjí odpoutanost ke všem materiálním jevům světa včetně vlastního těla. Pokud jsou naše vztahy založeny na principu služby, nevytváříme si v nich žádná vnitřní pouta. Jakmile se věnujeme nějaké činnosti pouze kvůli sobě, posiluje se tím naše ego a pocit vlastnictví, zatímco ve službě druhým se naše ego zmenšuje. Hluboký význam toho, proč je prospěšné přistupovat ke vztahům s postojem služby je, že se tím v nás rozvíjí odpoutanost.

Hledající se na duchovní cestě vůbec nezabývá svými právy, ale dbá pouze o své povinnosti. Když mluvím o duchovním způsobu života, mám tím na mysli snahu dosáhnout konečné Pravdy. K tomu je zapotřebí upozadit v mysli tendenci obhajovat svá práva a posílit zaměření na povinnosti. Co znamená dát stranou svá práva? Znamená to dát stranou své ego. Snažit se více plnit své povinnosti znamená chtít více sloužit než něco od druhých dostávat, a posilovat tak v sobě ušlechtilé vlastnosti. Tímto způsobem se rozvíjí opravdový duchovní život.

Jsou to právě naše činy, které nás připravují o svobodu a které zároveň mohou naše okovy zpřetrhat. Pokud jsou naše činy motivovány touhami a sebestřednými záměry, vnitřně nás spoutávají. Není-li motivací pro naše činy ego a sebestředné zájmy, ale služba lidstvu, naše jednání nás naopak může osvobodit od všech vnitřních pout a dovést až k úplnému osvobození.

Nikdo se nemůže duchovně vyvíjet, aniž by plnil své povinnosti. Povinnosti neoddělitelně patří k našemu životu, pro každého člověka existuje v každé situaci nějaká povinnost. Máme závazky ke svým rodičům, dětem, sourozencům, partnerům, podřízeným i nadřízeným v práci. Jsme vázáni pravidly společnosti, v níž žijeme. Život se odvíjí na základě povinností. Duchovně pokročilý člověk je velmi svědomitý a poctivý ke svým povinnostem. Věnuje se pečlivě všemu, co se má udělat, a vůbec nehledí na zisky, které by mu to mohlo přinést. Jeho cílem je pouze splnit svou povinnost.

Důležitější než akademické diskuse nebo čtení duchovních knih je způsob, jakým žijete svůj aktuální život. Větší význam má to, čemu se právě dnes věnujete. Plníte své povinnosti? To je pro duchovní vývoj nejpodstatnější.

Začne-li člověk pracovat, aniž by se staral o výsledky svého díla, nepotřebuje ke své práci žádný motiv. Život potom plyne přirozeně a naplní se radostí. Tak jako se rozvoní květina, když vykvete, tak se kolem takového člověka začne šířit vůně Lásky.

Pokud nemáte smysl pro povinnost a nevykonáváte ji pro povinnost samotnou bez ohledu na to, zda o tom někdo výše postavený ví, nemůžete se rozvíjet k pravé duchovnosti.

Upřímné každodenní vykonávání svých povinností je důležitější než praktikování meditace nebo čtení duchovní literatury. Pro duchovně pokročilého člověka jsou povinnosti prvořadé a další činnosti, jako například meditace, jsou až na druhém místě.

Duchovní hledající se všemi činnostmi zabývá s ohledem na cíl sebepoznání. Po uskutečnění svého pravého Já pokračuje zbytek jeho života šťastně dál ve službě druhým. Služba je podstatou celé duchovní cesty. Před duchovní seberealizací bylo účelem služby, aby se hledající pročistil. Když dojde k poznání sebe sama, služba druhým je radostí, protože seberealizovaný člověk nevnímá nikoho jako odděleného od sebe sama.

Smysl pro povinnost je z určitého úhlu pohledu podstatou veškeré duchovnosti. Pokud se v hledajícím rozvine smysl pro povinnost, připoutanosti se vytrácejí a zůstává jen plná pozornost pro daný úkol. Vnímáte-li něco jako svoji povinnost a jste odhodláni se jí beze zbytku dát, nestaráte se o to, zda je vám to příjemné nebo ne. Prostě víte, že danou věc udělat musíte. Povinnost znamená pochopení toho, na co je třeba se v každé ze situací zaměřit a vykonat to, aniž byste se starali, co vám to přinese. Pokud je vaší motivací jen konání povinnosti, nezbývá žádný prostor pro připoutanost, i když se činnosti věnujete s veškerou svou energií.

Všichni jsou zaměřeni na výsledky. Většina lidí stále kalkuluje, co za svou námahu získá: „Když investuji tolik, kolik za to dostanu? Co za to získám? Co z toho budu mít já?“ Zaměření na vlastní zisk je ve společnosti obecně rozšířená tendence. Pán ale

předkládá zcela jinou cestu: Investovali jste, a pokud něco získáte, nepovažujte svůj výdělek za výhradně vlastní majetek.

Náš život je určen osudem, ale zároveň máme svobodu kráčet směrem k Božství. Je důležité věnovat se s odpoutaným postojem plně všem svým povinnostem.

Vnitřní motivace, s jakou věci děláte, je pro váš duchovní vývoj daleko důležitější než činnost samotná. Je potřeba pročistit své vnitřní nastavení.

Jak poznat, co je naší povinností? Dokud si nejsme vědomi svých povinností, naše duchovní cesta ještě nezapočala. Minimálním předpokladem je vnímání, že máme nějaké povinnosti. Uvedu vám nápomocnou metodu, jak poznat, zda konáte svoji povinnost nebo ne. Pocit vnitřního uspokojení je známkou toho, že jste splnili svoji povinnost. Pokud vám to, co děláte, přináší alespoň nějaký vnitřní klid, šlo o vaši povinnost. Naopak, pokud zanedbáte své povinnosti, dostaví se nespokojenost, špatný pocit ze sebe.

Naučit se rozlišovat mezi povinnostmi a hrou ega není snadné a vyžaduje to určitý čas. Naše ego a nižší já nás často dokáží oklamat tak, že za svou povinnost považujeme něco, co naší povinností ve skutečnosti není. Není však jiné cesty, než se postupně naučit rozpoznávat své povinnosti. Prostřednictvím plnění svých povinností ke všem, s nimiž přicházíte do styku, můžete dosáhnout nejvyššího duchovního cíle.

Povinnost je základním poselstvím i v Bhagavadgítě. Bhagavadgíta začíná Ardžunovým zmatkem a pochybnostmi o vykonání povinnosti. Ardžuna přijel na bojiště, aby konal svoji povinnost válečníka, ale protože ho přemohla připoutanost k blízkým, začal pochybovat o tom, co je správné. O základním tématu povinnosti se v Bhagavadgítě mluví jako o jagja, o obětování se. Vykonávání povinnosti se nakonec stává obětí, službou, v níž se člověk dává druhým a snaží se jim být prospěšný.

Je potřeba principu povinnosti porozumět do hloubky, toto pochopení je velmi důležité. Svatí prohlašují, a já s nimi souhlasím, že pokud někdo vědomě a s rozlišovací schopností plní svoje povinnosti, dosáhne realizace Boha, i kdyby se vůbec nezabýval žádnými náboženskými rituály a praktikami. Povinnost má obrovskou sílu.

Zvláštním kouzlem cesty nesobecké služby je to, že jejím následováním se osvícení odehraje jednoho dne samo od sebe. Takto automaticky se završení hledání na ostatních cestách neodehrává. Až se vaše srdce pročistí nesobeckou službou, spontánně dojde ke spatření světla Pravdy neboli jinými slovy k osvícení či k duchovní seberealizaci. K poznání dojde uvnitř vás samých.

Váš vztah ke světu by měl být založen pouze na službě pro druhé. Váš postoj by měl být dávat všechno, co máte, a ne chtít si cokoli od druhých brát. Tento princip je podstatou veškeré duchovnosti. Žijte svůj život ve světě s přesvědčením, že jste se

narodili proto, abyste každému posloužili, aniž byste za to očekávali cokoli nazpět. Jen tak se může odehrát duchovní seberealizace. Neznamená to, že byste nemohli být zaměstnaní a nějakým způsobem si vydělávat. Jde o změnu vnitřního postoje ve všech vašich každodenních činnostech. Jde o vaši vnitřní přeměnu. I s postojem služby budete mít v životě dostatek věcí a lidí, kteří vám budou nápomocni. Změna se odehraje ve vás.

Svámí Ramsukhdasdži velmi výstižně vysvětluje význam služby. Mluví o tom, že bychom neměli mít žádný vztah s ničím ze světa, protože všechno ve světě je přechodné. Zatímco všechno ve světě je pomíjivé, naše skutečné Já je věčné. Nejsme tělem, smysly ani myslí – to jsou přechodné záležitosti. Postoj služby nás dovede k setkání s naší skutečnou existencí, Duchem, který je věčný. Jediným problémem je, že se ztotožňujeme se svým tělem.

Problém může nastat, když vám někdo do vašeho plnění povinností začne zasahovat, a ve vás vznikne tendence nějak impulzivně reagovat. Potom myslíte na Boha a snažte se být tiší.

Člověka povznáší, když dbá o své povinnosti, a ne o svá práva. Každý, kdo chce dosáhnout osvícení, se má zabývat jen jediným slovem a tím je slovo povinnost. Naopak by se neměl ohánět svými právy, například: „Vím, co je moje povinnost vůči matce, otci či partnerovi. Jak se chovají oni, se mě nedotýká. Budu se dál snažit dělat dobře svůj díl.“

Duchovně se vyvíjíme tím více, čím více dáváme přednost druhým lidem. Když se snažíme myslet na prospěch druhých a chceme pro ně dokonce i více než pro sebe, nebo se alespoň snažíme ochraňovat jejich práva a nestaráme se přitom o naše vlastní pohodlí a výhody, pak se můžeme nazývat křesťany, protože Kristus se takhle choval. Potom jsme opravdovými hinduisty, protože Ráma a Krišna se takto chovali. Jednáme-li podle těchto principů, jsme skuteční muslimové, protože tytéž principy následoval i Mohamed.

K rozvoji sebekázně dochází, když se musíme při plnění povinností vyrovnávat s různými těžkostmi. Konat, co je třeba, není snadné. Když se snažíte těžkostem postavit, rozvíjíte kvalitu sebekázně. Když od náročné povinnosti utečete, ukazuje to na nedostatek sebekázně.

Máte-li dobrou fyzickou kondici a sílu, pomáhejte druhým. Získali jste větší množství peněz? Využijte je pro ostatní. Dostali jste od Boha určité vzdělání či moudrost? Rozdejte je druhým. Je to přímá a prostá metoda jak dosáhnout spojení s Bohem.

Žijte pro druhé. Dbejte o to, aby byli druzí dostatečně zajištěni. Když se bude každý starat o prospěch ostatních, život se promění v ráj. Váš život dostane podobu oběti – dávání se druhým.

Obětování se je ze všech lidských činů tím nejvznešenějším.

Za obětování považujeme jen takové jednání, které je motivováno službou pro druhé. Jste-li k dispozici svým rodičům, své ženě či dětem, pak ve všem, co pro ně s postojem služby děláte, je podle slov Pána nejvyšší princip obětování se.

Obětí nejsou činnosti vykonávané se sebestřednými úmysly. I zvířata jsou ze sobeckých důvodů aktivní. Není na tom nic vznešeného, protože všichni dělají věci hlavně pro sebe. Žádná z činností, prováděná pro potěšení nižšího já, není obětováním se. Principem obětování se je dávat něco druhým.

V Bhagavadgítě se praví: „Člověk je spoutáván svou vlastní činností vyjma případu, kdy ji vykonává jako oběť...“ Co je to za vnitřní pouta, která nám brání ve svobodě, a jak jsme k nim přišli? Sami jsme si omezení své svobody vytvářeli tím, že jsme jednali pro své vlastní uspokojení. Pouta si vytváříme svou sebestředností. Cokoli učiníme ze sobeckých důvodů, svazujeme se tím. Naopak nás osvobozuje všechno, co děláme jako oběť pro štěstí druhých. Přispíváme tak ke skoncování se svou porobou. Všim, co děláme, si vytváříme nová pouta. Jedinou výjimkou je jednání, v němž se obětujeme pro druhé. Pokud věci děláme jako službu pro druhé, nevznikají v nás další omezení.

Přinést oběť neznamena jen to, že lidé zapálí oheň a vhazují do něj oběti. V tomto vesmíru dochází k oběti neustále. Slunce věnuje své paprsky a teplo ostatním, pohybuje se po své dráze a koná tak svou povinnost. Oběť je principem prostupujícím celý vesmír. I člověk by se měl dávat druhým tak, jak k tomu dochází v celé ostatní přírodě. Stromy nikdy nepojídají své vlastní ovoce a řeky nikdy nepijí svou vlastní vodu. Celý vesmír je založený na moudrosti oběti. Vesmír by okamžitě zanikl, kdyby přestal fungovat zákon oběti. Cokoli existuje, má svůj smysl pro ostatní existenci. A lidské bytosti se tomu musí postupně naučit. Je zajímavé, že jsou to jediné lidské bytosti, které nejsou ochotny následovat základní principy. U ostatních bytostí dochází k obětování se z donucení na základě působení přírodních zákonů, pouze člověka by k tomu měla dovést schopnost moudrého rozlišování. Bůh čeká na konci cesty na každého, kdo je k dispozici druhým a koná pro službu samotnou a z lásky. K duchovní seberealizaci dospěje ten, kdo si v duchu opakuje: „Když mi dal Bůh peníze, dobré zdraví a dostatek energie, proč bych nemohl nějak přispět lidem okolo mě.“

Sánkhjajogín je hledající, který se snaží duchovně postoupit pomocí cesty analýzy a pochopení duchovních pravd – cestou rozvíjení moudrosti. Karmajogín je hledající, který o svůj vývoj usiluje zejména skrze své nesobecky motivované činnosti. Základem pro toto rozdělení je skutečnost, že existují dva druhy lidí. Najdou se lidé, v jejichž mysli neustále probíhá tok nějakých myšlenek. Tito lidé stále o něčem přemýšlejí, stále něco ve své mysli analyzují. Většina jejich energie je soustředěna v procesu myšlení. Jiní lidé jsou zase velmi činní fyzicky. Vždy jsou připraveni k nějaké práci a přílišné přemýšlení jim připadá neúčinné, když by se mohli mezitím

věnovat nějaké účelné práci. Jejich energie proudí více skrze tělo. Upřednostňování cesty poznání nebo cesty nesobecké činnosti odpovídá založení člověka.

Vyvrcholením cesty karmajógy je činnost vykonávaná bez pocitu konajícího. Člověk, který dosáhne této dokonalosti v karmajóze, je jednou provždy osvobozen od všech pout, kterými činy člověka spoutávají. Úplné osvobození nastává uprostřed činnosti. Tohoto stavu není možné dosáhnout bez toho, aniž bychom s nezaujatým postojem nevykonávali své povinnosti. Dokonalosti na cestě karmajógy nelze dosáhnout vzdáním se činnosti. Konání bez konajícího je stav osvobození se od veškerého konání uprostřed konání.

Dokonalosti na cestě karmajógy nelze dosáhnout tím, že přestanete jednat. Je nepochopením, pokud si někdo představuje, že se může zřeknutím jednání vyhnout všem důsledkům jednání. Nečinnost problém nevyřeší, protože není možné oprostít se od jednání. I rozhodnutí neudělat nic je činem.

Pouze lidé dostali jistou míru svobodné volby - můžete se rozhodnout, jestli budete svým životem druhým prospěšní nebo zůstanete egoističtí a budete hromadit věci jen sami pro sebe. Člověk má svobodu osvobodit se nebo zůstat zotročený. Ke svobodě lze dospět pouze následováním principu dávání se druhým.

Nezanechávejte činnosti a práce, která vám řízením osudu přišla do cesty, ale přestaňte toužit po jakýchkoli výsledcích toho, co děláte. Pracujte, abyste se užívali, ale peníze, které získáte, nepovažujte za své vlastní. Výdělek a výsledky předejte Bohu. Tím se myslí ostatním lidem a celé společnosti. Budete-li pracovat tímto způsobem, získáte realizaci Boha.

Bhagavad Gíta, kapitola 3, verš 30: „*Proto, odevzdávaje všechny skutky Mně a se svou myslí upřenou na Mne, Jáství všeho, osvobozený od naděje i pocitů vlastnictví a vyléčený z pocitu duševního rozrušení, bojuj.*“ Velmi krásný verš. Bojuj znamená konej svoji povinnost, protože tehdy bylo Ardžunovou povinností bojovat. Bojovat se tedy týká povinností nás všech, ať už jsou jakékoli. „... *odevzdávejte všechny svoje činy Mně a s myslí upevněnou na Mne ...*“ - to znamená na vašem vlastním Já. Nejlepší je stát se nástrojem Jeho práce. Měli bychom opustit pocit konajícího, protože dokud ho máme, pracuje ego. A dokud je přítomno ego, nemůžeme se zbavit zklamání. Pocit „já něco dělám“ je postupně nahrazen považováním se za nástroj: „Ať pro mě Bůh připraví jakoukoli práci, provádím ji podle svých nejlepších schopností jako Jeho nástroj.“

Pokud má člověk víc, než potřebuje, je jeho povinností věnovat to lidem, kterým se té věci nedostává. Nejde o soucit a laskavost, jíž by se měli druzí obdivovat – je to vaše povinnost.

Ať už se dostaneme do jakékoli situace, měli bychom zaujmout následující postoj: „Tato situace je součástí mého osudu a neexistuje žádný způsob jak se jí vyhnout.“

Když už situace nastala, musím se rozhodnout, co je za daných okolností mojí povinností. Důležité je vykonat svoji povinnost.“

Nikdy bychom se neměli starat o povinnosti druhých. Měli bychom věnovat pozornost pouze svým vlastním povinnostem.

Jakmile je veškerá pozornost soustředěna na vykonávání povinnosti a povinnost se stává službou a uctíváním, hledající začíná ztrácet zájem o materiální bohatství a smyslové požitky. Ke spokojenosti mu postačuje splnění přiměřených základních potřeb k životu. Přijímá za svůj nejprostší možný způsob života a uniká tak z víru nekonečných tužeb. Uvědomí si, jak byl jeho život ovládán přáními, která neznají hranic.

Člověk bez smyslu pro povinnost nemůže zažívat vnitřní mír.

Karmajóga znamená pracovat bez ohlížení se na ovoce své práce. Stává se službou, v níž je vše dáváno druhým: „Moje tělo je tu pro druhé, má mysl nechť je pro druhé, moje city patří druhým i moje práce není pro mě, ale pro ostatní. Potřebuji jen tolik, kolik je pro mou existenci nezbytné.“ To je ten přístup, kterým se člověk stává karmajogínem.

Není pravda, že jedinou cestou k duchovní realizaci je zanechat všech činností ve světě a usednout k meditaci. Pro některé hledající tomu tak může být, ale to jsou výjimečné případy. Pro většinu lidí je vhodná cesta karmajógy. Vykonávat práci jako službu pro druhé očisťuje - je to velmi mocná cesta. Nezáleží na tom, o jakou práci jde, když je vykonávána s postojem služby pro druhé.

Ke své práci přistupujte následujícím způsobem: „Bůh mi dává příležitost dělat tuhle práci, tak proč bych jí neměl vykonávat s plným využitím všech schopností, kterých se mi dostalo? K čemu by bylo moje tělo, moje pochopení a znalosti, kdybych je nepoužíval pro činnost ve světě, který mi Bůh dal?“

Vykonává-li člověk povinnost, která je přirozenou součástí jeho cesty, nevzniká tím žádná vnitřní zátěž, ať jde o jakoukoli činnost. Plní-li se povinnost pro povinnost samotnou, potom může být například *povinností příslušející* válečníkovi na bitevním poli zabít nepřítele, protože je to tak v kosmickém uspořádání určeno. Válečník musí vykonat svoji povinnost. Jestliže ji však provádí s krutostí a v hněvu, vytváří si další vnitřní pouta. Je veliký rozdíl mezi dvěma popsány mi způsoby.

Zemědělec by si mohl myslet, že jeho práce je špatná, protože při ní zabíjí hmyz! Pán ale v Bhagavadgítě prohlašuje, že pokud člověk koná svoji povinnost, práci, která na něho přirozeně připadá, tak se o důsledky starat nemusí. Nedopouští se tím žádného hříchu, protože svou činností pouze následuje Boží řád. Neublížování

existuje v mysli a ne v činech. Zemědělec nezabývá při orbě hmyz se záměrem ho zabít; jeho záměrem je vypěstovat úrodu.

Měli bychom plnit svoji povinnost, aniž bychom se dívali po výsledcích. Když se povinnost vykonává jako služba pro druhé, až se ve svém nejvyšším stupni stává uctíváním, potom jednáme správně a nedopouštíme se hříchu. Neneseme zodpovědnost za to, jak se věci ve světě odehrávají. My jsme vesmír nestvořili! Jsme pouhými nástroji.

Smysl pro povinnost je jedním z nejdůležitějších faktorů duchovního vývoje. Každý má nějaké povinnosti. Není nutné se chodit někam ptát, co je vaše povinnost. Každý svoji povinnost zná. Ti, kteří nejsou schopni své povinnosti rozpoznat, ti ještě nedospěli k vědomému nastoupení duchovní cesty. Nikdy se nestane, že byste mohli jednoho dne říci, že všechny vaše povinnosti skončily.

Ať se dostaneme do jakýchkoli okolností, musíme v nich hledat svoji povinnost a potom se jí cele věnovat. Jsme-li zaujati svými povinnostmi, nemůžeme upadnout, ať se nacházíme v jakékoli situaci.

Čím více přikládáme význam výsledkům svých činů, tím méně je naše jednání motivováno prvkem povinnosti. Naší motivací jsou peníze a různé zisky. O povinnost jde teprve tehdy, když vykonáváte práci Bohem vám danou, aniž byste se starali o to, co za ni dostanete. S postupujícím duchovním vývojem se pozornost člověka soustředí více na práci samotnou než na její výsledky.

Ať nám Pán dal za povinnost cokoliv, měli bychom vše vykonávat jako Jeho práci. Když o práci nerozhodujeme sami za sebe, stáváme se nástroji a není třeba se starat o to, jaké budou výsledky.

Nějakými činnostmi se zabývají všichni lidé. Jaký je potom rozdíl mezi těmi, kteří se věnují duchovní cestě a těmi ostatními? Je tu velmi podstatný rozdíl a to ve změně postoje k činnostem. Není třeba měnit svoji práci, ale svůj postoj. Většina lidí se své práci a ostatním činnostem věnuje pro své osobní cíle. Správnou motivací ale je používat svých schopností ke službě lidstvu.

Kdo určuje naše povinnosti? Naše vnitřní uvědomění. My sami se musíme v situaci rozhodnout, co je naší povinností. Jsou životní situace, v nichž je velmi těžké rozlišit, co je naší povinností. I pro inteligentní lidi může být velmi obtížné rozhodnout se, jak jednat. V těchto obtížných situacích bychom se měli poradit s lidmi, jimž důvěřujeme, a které považujeme za duchovně pokročilejší. Věříme, že jsou pravdiví, a proto nám mohou dát správnou radu. Proto lidé vyhledávají světce.

Všechnu práci bychom měli provádět s postojem služby a snahy být užiteční pro druhé. Měli bychom dokonce ve svém srdci cítit vděčnost za to, že nám někdo

umožnil pro něj něco udělat. Takto bychom to měli prožívat. Tímto způsobem se problém s egem začne pomalu zeslabovat.

Čím více chceme něco po druhých, tím sami sebe omezujeme a zužujeme. Čím více jsme připraveni druhým dávat, tím více se stáváme otevřenějšími a naše srdce je širší a laskavější. Čím prostornější jsme, tím blíže jsme Bohu.

Postoj povinnosti se v hledajícím postupně rozvine natolik, že i když například provádí svou osobní hygienu, dělá to z povinnosti k tělu: „Dostal jsem tělo a je mou povinností se o něj starat. Proto ho krmím, umývám... Jsem něčím jiným než je tělo, nezávisím na něm. Tělo je závislé na mně. Moje Já je univerzální Pravdou, Existencí jako takovou. Starám se tedy o své tělo, protože je to nástroj ke službě druhým.“

Klidu nikdy nedosáhnou lidé, kteří nejsou zvyklí vykonávat své povinnosti okamžitě. Chcete-li mít vnitřní mír a klid, dokončete nejprve povinnost, která vás aktuálně čeká. Odkládání věcí je způsobeno leností a pohodlností.

Služba plodí lásku nejen v nás, ale i v druhých.

Pán v Bhagavadgítě praví: „Ať už jste k dispozici svému otci, matce, manželce, manželovi, dítěti či komukoli jinému, sloužíte v nich Mně. Protože Já jsem v každém z nich. Ve službě druhým sloužíte Mně. Těší mě všechny vaše oběti. Buďte šťastní, protože když se někomu dáváte, dáváte se Mně. Dělá mi to radost.“

Pokud nějakou činnost děláme proto, abychom potěšili své smysly, tělo a povzbudili ego, pak se od skutečného cíle lidského života vzdalujeme. Naopak, pouštíme-li se do činností se záměrem potěšit a posloužit druhým, jednoho dne k duchovní seberealizaci dojít musíme.

Měli bychom si stále udržovat postoj: „Co mohu v této situaci udělat pro druhé?“

Životním heslem duchovního hledajícího jsou jeho povinnosti a ne práva. Zamýšlejte se neustále nad tím, co je vaší povinností, a klidně zapomeňte sledovat, zda máte nějaká práva. Práva a povinnosti spolu samozřejmě souvisejí. Vám ale objasňuji život z pohledu těch, kteří se rozhodli řídit se ve svém životě na prvním místě duchovními principy.

Podstatou duchovnosti je snaha se vyvíjet. Vaší povinností je snažit se v každém okamžiku posouvat od tamasu k radžasu a z radžasu k sattvě. Narodili jste se jako lidé, a proto je to vaše povinnost. Nepromarněte ji!